

"אשר ישכב את אשת אביו", משמע בין אשת אביו שהיא אמו ובין אשת אביו שלא אמו, כל שהיא נשואה לאביו אם בא עליה חייב משום אשת אביו.

אבל אמו שאינה אשת אביו, כגון שנתגרשה מאביו, מניין שהוא חייב עליה, שכן לא נאמר עונש בבא על אמו כי אם בבא על אשת אביו?

תלמוד לומר: ממה שנאמר בבא על אשת אביו פעמיים אותו הדבר — באזהרה נאמר [ויקרא יח ח] "ערות אשת אביך לא תגלה ערות אביך היא", ובעונש נאמר [ויקרא כ יא] "ערות אביו גלה", דרשו חכמים שהפסוק הנאמר בעונש הוא מופנה אינו נדרש במקומו אלא הוא נאמר כדי לחקיש ולדון ממנו גזרה שוה לחייב מיתה באמו בין אם היא אשת אביו ובין אינה אשת אביו. כפי שתפרש הברייתא בהמשך.

וממשיכה הברייתא לדרוש את הפסוק: "מות יומתו שניהם" — בסקילה.

אתה אומר בסקילה, דבר זה מנין לך, או אינו אלא מיתתם באחת מכל מיתות האמורות בתורה?

אלא, נאמר כאן בבא על אשת אביו "דמיהם בם", ונאמר באוב וידעוני "דמיהם בם", מה לחלן באוב וידעוני מיתתם בסקילה, שכן נאמר בהם מות יומתו באבן ירגמו אותם דמיהם בם, ודרשינן בהיקש כשם שמיתתם בסקילה אף כאן בא על אשת אביו, מיתתו בסקילה. (63)

אין חילוק בין אשת אביו שהיא אמו לאינה אמו, בשניהם חייב סקילה.

אבל אמו שאינה אשת אביו, מניין שהיא אסורה לו?

תלמוד לומר "ערות אמך לא תגלה, אמך היא", משמע שאסרה התורה בא על אמו בין היא אשת אביו ובין אינה אשת אביו.

ומתיבת "אמך היא" משמע שאם אמו היא גם אשת אביו, משום אמו אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום אשת אביו.

וזהו מקורו של רבי יהודה דאמר הבא על אמו שהיא אשת אביו עובר רק משום האם בלבד.

א-ד תניא כוותיה דרבא:

בבא על אמו מצינו שנאמר אזהרה — "ערות אמך לא תגלה" [ויקרא יח ז]. אבל עונש לא נאמר בה.

ובבא על אשת אביו מצינו עונש ואזהרה: בפרשת אחרי [ויקרא יח ח] נאמר: "ערות אשת אביך לא תגלה אשת אביך היא". ובפרשת קדושים [שם כ יא] נאמר: "איש אשר ישכב את אשת אביו, ערות אביו גילה מות יומתו שניהם דמיהם בם".

ודרשה הברייתא את הפסוק המדבר בעונשו של הבא על אשת אביו:

"איש", פרט לקטן — אם בא קטן על אשת אביו, פטור.

63. ולעיל [נג א] הוכיחה הגמרא שההיקש הוא מ"דמיהם בם" ולא מ"מות יומתו".

ארבע מיתות

ועדיין אין לי אלא באזהרה, — שעשה
הכתוב אמו שאינה אשת אביו כאמו שהיא
אשת אביו.

אבל עונש מניין?

ומבארת הברייתא: **נאמר כאן באזהרה**
[ויקרא יח ז] **"ערוֹת אביך לא תגלה"**, ונאמר
להלן בעונש של אשת אביו, **"ערוֹת אביו**
גלה", ופסוק זה מיותר שהרי כבר נאמר
באזהרה שביאה על אשת אב היא גילוי
ערוֹת האב.

ולכן דרשו חכמים שפסוק זה בא להקיש את
העונש לאזהרה בדין אחר.

מה באזהרה מצינו שעשה הכתוב השווה
התורה את אמו שאינה אשת אביו כאמו
שהיא אשת אביו, שכן נאמר "ערוֹת אמך לא
תגלה", ודרשינן שכל שהיא אמך אסורה.

אף בעונש, עשה הכתוב את אמו שאינה
אשת אביו, כאמו שהיא אשת אביו, וחייב
עליה סקילה.

נמצא שעל איסור אמו מצינו אזהרה —
"ערוֹת אמך לא תגלה אמך היא לא תגלה
ערוֹתה". ועונש — מיתור "ערוֹת אביו
גילה" האמור באשת אביו.

חוזרת הברייתא לדקדק באזהרה שנאמרה
באמו: "ערוֹת אמך לא תגלה, אמך היא לא
תגלה ערוֹתה".

מיתור תיבת "אמך היא" משמע, **משום אמו**
אתה מחייבו ואי אתה מחייבו משום אשת
אב.

עונש שמענו לבא על אשת אביו, אזהרה
מניין, היכן מצינו אזהרה לאשת אביו?

תלמוד לומר: **"ערוֹת אביך וערוֹת לא**
תגלה, אמך היא לא תגלה ערוֹתה".

ומפרשת הברייתא: **"ערוֹת אביך" זו אשת**
אביך, — ומכך שהוזכרה אשת אביו סתם,
משמע שבין אם היא אמו ובין אינה אמו
חייב עליה.

אתה אומר שהפסוק ערוֹת אביך לא תגלה
הוא אזהרה לאשת אביך, או אינו אלא גילוי
ערוֹת אביך ממש?

ומבארת הברייתא: **נאמר כאן באזהרה**
[ויקרא יח ז] **"ערוֹת אביך לא תגלה" ונאמר**
להלן בעונש [שם כ יא] "ערוֹת אביו גלה",
מה להלן באישות הכתוב מדבר, שכן נאמר
בעונש "איש אשר ישכב אשת אשת אביו
ערוֹת אביו גילה", כשם שערוֹת אביו
האמורה בעונש היא ערוֹת אישות, **אף כאן**
בפסוקי האזהרה, כל מקום שנאמר ערוֹת
אביך — **באישות הכתוב מדבר.**

ומשמע אזהרה ועונש שנאמרה באשת אביו
היא **בין אשת אביו שהיא אמו, בין אשת**
אביו שאינה אמו, שנישאת לאביו לאחר
שנולד, שכן נאמר בסתם ערוֹת אשת אביך
לא תגלה.

אבל אמו שאינה אשת אביו, כגון שנתגרשה
אמו מאביו, מניין שהיא אסורה לו?

תלמוד לומר: **"ערוֹת אמך לא תגלה"**, הרי
שאמו אסורה לו בין אם היא עדיין אשת
אביו ובין אם נתגרשה ממנו, שהרי לא חילק
הכתוב ונקט "אמו" סתם.

ומכאן סייעתא לרבא שמתיבות "אמך היא" ניתן למעט שהבא על אמו שהיא אשת אביו אינו עובר אלא משום אמו, אבל מתיבת "ערות אביך היא" לא ניתן לדייק מאומה שכן מפסוק זה דרש רבי יהודה להלן שאשת אביו אסורה גם לאחר מיתה.

ורבנן סברי, שהפסוק "ערות אביך לא תגלה" היינו ביאת אביו ממש. (64)

תמהה הגמרא: **האי מ"ואת זכר לא תשכב משכבי אשה" נפקא, ולשם מה הוצרך הכתוב לאסור גם ביאת אביו?**

ומתרצת הגמרא: **לחייב עליו שתיים, אחת משום "ואת זכר", ואחת משום "ערות אביו".**

וכדרב יהודה דאמר רב יהודה: נכרי] — הגמרא מפרשת להלן שהכונה לישראל, ולישנא מעליא נקט.] הבא על אביו חייב שתיים.

וכן **הבא על אחי אביו, חייב שתיים, משום "ואת זכר", ומשום [ויקרא יח יד] "ערות אחי אביך לא תגלה", דמשמע לרבי יהודה שהכונה היא אחי אביך ממש.**

אמר רבא: מפתברא מילתא דרב יהודה, שאם אירע כן בישראל, שבא על אביו או על אחי אביו, בשונג, שחייב שתיים, ואף על פי שהוא חייב כרת אחת, מכל מקום בקרבן חייב שתיים.

והאי דקאמר "נכרי", לישנא מעליא הוא.

דאי סלקא דעתך שמדובר בנכרי ממש, דינו

של נכרי הבא על הזכר מאי ניהו — **קטלא, וכי שייך לומר בתרי קטלי בשתי מיתות קטלת ליה?**

אשר על כן על כרחך מוכח שרבי יהודה דיבר בישראל הבא על אביו בשונג, שהוא חייב שתי קרבנות.

תניא נמי הכי: הבא על אביו, חייב שתיים.

וכן **הבא על אחי אביו חייב שתיים.**

איכא דאמרי, ברייתא זו היא דלא כרבי יהודה, שכן לדבריו כונת הכתוב "ערות אביך לא תגלה" היינו אשת האב, ואם כן הבא על אביו חייב רק אחד מצד "ואת זכר".

ואיכא דאמרי, אפילו תימא ברייתא זו כרבי יהודה, שכן בפסוק ערות אחי אביך לא תגלה מודה רבי יהודה שהכונה היא כפשוטו — ביאת אחי אביו נמצא שהבא על אחי אביו גם לרבי יהודה חייב שתיים. מדין ואת זכר, ומדין ערות אחי אביך.

ומייתי לה רבי יהודה בקל וחומר מאחי אביו, ומה אחי אביו דקורבה דאביו הוא, חייב שתיים, הבא על אביו לא כל שכן שהוא חייב שתיים.

ומבאר הגמרא במה נחלקו שני האיכא דאמרי:

קמיפלגי בפלוגתא דאביי ורבא:

מר סבר, — המחייב גם לרבי יהודה בבא על אביו שתיים, סבר שעונשין מן הדין,

64. שאם לא כן, לשם מה נאמר הפסוק ערות אשת אביך לא תגלה הרי כבר דרשנו דין אשת

ולמדים בקל וחומר אביו מאחי אביו.

ומר סבר — הסובר שלרבי יהודה בא על אביו חייב אחת סבר, **אין עונשין מן הדין** — ולכן דוקא אחי אבי אביו לוקה שתיים, אבל בא על אביו לא. ואם כן הבריתא שנאמר בה בא על אביו לוקה שתיים היא דלא כרבי יהודה.

חזרת הגמרא לבאר את מחלוקת רבי יהודה ורבנן.

בברייתא נתבאר שלדעת רבי יהודה המקור לאזהרת הבא על אשת אביו הוא ממה שנאמר "ערוה אביך לא תגלה".

ומקשה הגמרא: **ורבנן**, הלומדים מ"ערוה אביך לא תגלה" אזהרה לבא על אביו, **אזהרה לאשת אביו מנא להו?**

מתרצת הגמרא: **נפקא להו מהפסוק** שלאחר מכן — "ערוה אשת אביך לא תגלה".

ורבי יהודה סבר, **ההוא** — פסוק זה **מיבעי ליה לאזהרה לאשת אביו לאחר מיתה**, שאף לאחר מיתת אביו הוא אסור באשתו.

ורבנן מניין שאשת האב אסורה גם לאחר מיתתו?

ההוא מסיפא דקרא נפקא, שנאמר "ערוה אביך היא", משמע שלעולם היא אסורה מצד ערוה אביו.

ורבי יהודה לשם מה נאמר ערוה אביך היא?

ההוא מיבעי ליה ללמד שהבא על אשת אביו בעוד אביו חי חייב רק על שם אחד, — **משום אשת אב** אתה מחייבו ואי אתה מחייבו **משום אשת איש**.

ותמהה הגמרא: **האנן תנן** במשנתנו **הבא על אשת אב**, חייב עליה **משום אשת אב ומשום אשת איש**, בין בחיי אביו בין לאחר מיתת אביו.

ולא פליג רבי יהודה, למרות שבדין אמו אשת אביו נחלק וסבר שחייב משום שם אחד, ומדוע בדין אשת אב לא נחלק שהוא חייב רק משום שם אחד של אשת ולא משום אשת איש?

אמר אביי: אף על פי שלא נחלק רבי יהודה במשנה, מכל מקום **פליג בברייתא**.

ושוב מקשה הגמרא: **ורבנן**, בשלמא אזהרה לאשת אביו לאחר מיתה דרשו מ"ערוה אביך היא", אבל **עונש דאשת אביו לאחר מיתה מנא להו?**

ובשלמא רבי יהודה, מיתני לה **בגזרה שוה** עונש מאזהרה, כשם שבאזהרה נאמר איסור אשת אביו גם לאחר מיתת אביו כך העונש נאמר על בין על קודם מיתה ובין לאחר מיתה, **אלא רבנן מנא להו?**

אמרי לך רבנן, **ההוא** אותו הפסוק שהוזכר בעונש [קדושים — כ יא] "ערוה אביו גלה", **דמפיק לה רבי יהודה לגזירה שוה** לחייב את הבא על אמו במיתה, **מפקי ליה אינהו לומדים ממנו רבנן לעונש דאשת אביו לאחר מיתה**.

אביו מערוה אביך לא תגלה? ועל כרחך שפסוק זה מדבר בגילוי ערוה אביו. אבל לדעת רבי

ושוב מקשה הגמרא: **ורבנן**, בשלמא עונש לבא על אמו כשהיא נשואה לאביו, ניתן ללמוד מדין אשת אביו, אבל **עונש לאמו שאינה אשת אביו, מנא להו?**

אמר רב שישא בריה דרב אידי: אמר קרא — "אמך היא", עשאה הכתוב לאמו שאינה אשת אביו, כאמו שהיא אשת אביו. (65)

נאמר במשנה: **הבא על כלתו חייב משום כלתו ומשום אשת איש.**

ומקשה הגמרא: **לחייב נמי משום אשת בנו**, שכן בפסוק נאמר [ויקרא יח טו]: ערות כלתך לא תגלה, אשת בנך היא לא תגלה

ערוטה. הרי שהוזכר לאו נפרד על שם כלתך ועל שם אשת בנך, ומדוע אינו חייב שתים?

אמר אביי: פתח הכתוב "בכלתו" וסיים כאשת בנו "אשת בנך היא", מלשון "היא" משמע שבא הכתוב לומר לך, זו היא כלתו האמורה קודם, זו היא אשת בנו.

וכתבה התורה כן כדי לחייב את הבא על כלתו גם לאחר מיתת בנו.

מתניתין

עיקרי הדינים שלפנינו כבר נשנו לעיל [נג

יהודה לא קשה, שכן לדבריו נתבאר בהמשך הגמרא שהוא נזקק לפסוק ערות אשת אביו לומר שאשת אב אסורה לאחר מיתה.

65. למסקנת הגמרא סדר הדרשות לרבי יהודה הוא כדלהלן: באחרי [יח ז ח] נאמרו האזהרות — ערות אבין וערות אמך לא תגלה אמך היא לא תגלה ערוטה. ערות אשת אבין לא תגלה ערות אבין היא. ובקדושים [כ י] נאמר העונש — ואיש אשר ישכב את אשת אביו ערות אביו גילה מות יומתו שניהם דמיהם בס.

ערות אבין לא תגלה — משמע איסור אשת אביו בין אם היא אמו ובין אינה אמו.

ערות אמך לא תגלה — מכאן שאמו אסורה עליו בין אם היא אשת אביו ובין אינה אשת אביו.

אמך היא — מלמד על הנאמר קודם, שאם אמו היא גם את אביו אינו עובר אלא משום אמו.

ערות אשת אבין לא תגלה — מכאן שאשת אביו אסורה לאחר מיתה.

ערות אבין היא — מכאן שאם היתה אשת

אביו נשואה לאביו אינו עובר משום אשת איש אלא משום אשת אב.

איש אשר ישכב את אשת אביו — מכאן עונש לבא על אשת אביו בין אם היא אמו ובין אינה אמו.

ערות אביו גילה — מיותר להיקש מה באזהרה חייב על אמו בין היא אשת אביו ובין אינה אשת אביו אף בעונש כן. [אלא שאינו חייב על אשת אביו מחמת המיעוט של אמך היא]. ולדעת חכמים הדרשות הן כדלהלן:

ערות אבין לא תגלה — להוסיף איסור למשכב זכור.

ערות אמך לא תגלה — אזהרה על אמו שאינה אשת אביו.

אמך היא — עונש לאמו בין כשהיא אשת אביו ובין אינה אשת אביו.

ערות אשת אבין לא תגלה — אזהרה לאשת אב בין היא אמו ובין אינה אמו.

ערות אבין היא — לרבות שם אשת אב לאחר מיתה לאזהרה.

איש אשר ישכב את אשת אביו — מכאן עונש לבא על אשת אביו בין היא אמו ובין אינה

אלא, לפי שבאה לאדם תקלה על ידה, ונכשל בעוון על ידה, לפיכך אמר הכתוב תסקל(4).

דבר אחר [טעם נוסף, מדוע הבהמה נסקלת]: שלא תהא בהמה עוברת בשוק, ויאמרו, זו היא שנסקל פלוני על ידה(5)(6):

גמרא

להלן יבואר, מנין שהבא על הזכר ועל הבהמה נסקל.

[א], ומכל מקום חזר התנא ושנאם שנית, כדי לבאר מדוע בהמה שלא חטאה נהרגת. ואגב אורחא חזר ושנה גם דין "הבא על הזכר" כדי לא לשנות מלשונו בריש המשנה(1).

הבא על הזכור(2), ועל הבהמה(3), והאשה המביאה את הבהמה עליה, הן הבהמה הרובעת והן האשה הנרבעת, דינם בסקילה.

ומקור הדין יתבאר בגמרא.

שואלת המשנה: אם אדם הטא בהמה מה חטאה? הרי אין בה דעת, ומדוע נסקלת?

אמו.

שאדם רבע לאונסו.

ומטעם זה, בכל המשנה הוזכר רק חיוב הבעל, ולא חיוב הנבעלת.

ערות אביו גילה — מכאן שהבא על אשת אביו לאחר מיתת אביו חייב מיתה.

3. וכן המביא את הבהמה עליו לרובעו, נסקל. אך כיון שדין זה לא נזכר בפירוש בפסוק, אלא נלמד מדרשא, (לקמן נד' ב'), לא הביאו התנא בפירוש. תוספת.

1. עיין תוספות יום טוב, רש"ש, ויד רמ"ה. ובאופן אחר, מבאר היד רמה: ישנו חילוק בין הבא על הזכר לבא על הבהמה. שאילו הבא על הזכר, אין הנרבע מתחייב אם היה קטן שאין לו דעת.

וכן הבא על חיה ועוף, נסקל. מאירי. (אמנם, היראים (עמוד עריות סי' ה') הסתפק האם חייבים על רביעת עוף, ולא העלה בידו לאסור בפירוש).

ואילו, הבא על הבהמה, הבהמה נסקלת אף על פי שאין לה דעת.

4. כדי שלא יכשל בה עוד איש אחר. תפארת ישראל. ובמורה הנבוכים להרמב"ם (חלק ג' פרק מ') כתב ביתר באור, "...והיא הסבה בעצמה בהריגת בהמה נרבעת, מפני שיזהר בעל הבהמה בה וישמרה כשמרו אנשי ביתו שלא תעלם מעיניו".

ולכן הקדים התנא לומר "הבא על הזכר" כדי לחזר את קושייתו בהמשך דבריו, "אם אדם חטא בהמה מה חטאת?".

5. וחס הקדוש ברוך הוא על כבוד החוטא. תפארת ישראל. ועיין עוד מדרש בראשית רבה (סוף פרשה טו').

2. וכן המביא את הזכר עליו נסקל. אך התנא השתמש במקרה המובא בלשון הכתוב (ויקרא יח' כב') "ואת זכר לא תשכב משכבי אשה, תועבה היא". תוספות.

היד רמ"ה העיר: יתכן לומר שהתנא לא הזכיר את "המביא את הזכור עליו", כיון שלא בכל מקרה הוא נהרג. כגון אם אנס הרובע את הנרבע, אזי רק הרובע נהרג.

אך הרובע, נהרג בכל מקרה, כיון ש"אין קישוי אלא לדעת", ואם כן לא נמצא מקרה

הבא על הזכר מנא לך?

צריך שיהיו שניהם בני חיובא (9).

דתנו רבנן בבריתא [תורת כהנים קדשים פ"י]: נאמר בתורה [ויקרא כ' יג'] "ואיש אשר ישכב את זכר משכבי אשה תועבה עשו שניהם מות יומתו דמיהם בס".

דרשו חכמים: "איש", פרט לקטן (7).

"אשר ישכב את זכר", בין גדול בין קטן. כלומר, מדלא כתיב "אשר ישכב את איש זכר", למדנו, שאין חילוק בנשכבים בין גדול לקטן. ואף אם שכב עם קטן שאינו בר חיובא, נסקל.

עוד למדנו, שאף במקום שהשוכב אינו בר חיובא, כגון שהיה קטן בן תשע שנים ויום אחד (8), אם הנשכב היה גדול, נסקל. ואין

"משכבי אשה", מוגיד לך הכתוב, ששני משכבות באשה. כלומר: השוכב עם אחת מכל העריות הכתובות בתורה, חייב, בין בא עליה כדרכה, ובין בא עליה שלא כדרכה.

אמר רבי ישמעאל, הרי זה בא ללמד ונמצא למד.

כלומר, הפסוק "משכבי אשה" בא ללמדנו שיש שני משכבות באשה, אך לימוד זה אינו נצרך בפרשת משכב זכור, כיון שכל משכב זכור אינו כדרכו.

אלא נמצא למד לשאר העריות, שמתחייב עליהן אף אם בא עליהן שלא כדרכן (10).

על הבהמה בשוגג הורגים את הבהמה. ולא איפשיטה.

יש שכתבו, שספק הגמרא תלוי בשני הטעמים הנ"ל, אם נהרגת כדי שלא יכשל בה אדם אחר, אף אם בא עליה בשוגג תהרג. אך, אם הטעם משום כבוד החוטא, אם בא עליה בשוגג לא תהרג. (עיי' בהגהות בן המחבר על התפארת ישראל).

יש שהעירו, לכאורה דברי משנתינו כדעת רבי שמעון הדורש טעמא דקרא. (עיי' בבא מציעא קטו א'), ולפי דבריו, במקום שאין תקלה או קלון לא יסקלו את הבהמה. אך למאן דלא דריש טעמא דקרא, בכל מקרה יסקלו את הבהמה. (עיי' מרגליות הים).

7. הקשו הראשונים: מדוע צריך פסוק כדי לפטור קטן, והרי אינו בר עונשים?

התוספות (קידושין יט' א' ד"ה איש) תרצו: היה מקום לחייב את הקטן מיתה משום קלון, כשם שהורגים את הבהמה. אע"פ שאינה ברת

חיובא. קא משמע לך קרא שאינו נהרג. הרי"ן תרץ: הפסוק בא לומר, שאם קטן שאינו בן תשע שנים ויום אחד שכב עם גדול, אין ביאתו ביאה, והנשכב פטור מסקילה.

יש שתוצו באופן אחר: הרי קיימא לך שאף מי שהגיע ליג' שנה אינו נקרא גדול עד שיביא ב' שערות. אך בעלמא, אף אם אנו רואים שאין לו ב' שערות, דנים אותו כגדול, דחזקה שהביא ב' שערות אלא שנשרו.

אך כאן חידש לנו הפסוק שאין לסמוך על חזקה, ולא נעניש את הקטן עד שנראה בברור שיש לו ב' שערות. (עיי' עוד במרגליות הים).

8. אך לא פחות מכך. כיון שקטן שאינו בן תשע שנים ויום אחד, אין ביאתו ביאה. (עיי' נדה לב' ב').

9. רש"י.

10. רש"י. ולפי דבריו, מהפסוק "משכבי אשה"

"מות יומתו", בסקילה.

תשכב משכבי אשה תועבה היא".

מקשה הברייתא: מנין אתה אומר שדינו בסקילה? אולי אינו נידון אלא באחת מכל מיתות האמורות בתורה?

למדנו אזהרה לשוכב, אזהרה (12) לנשכב מניין (13)?

נאמר כאן "דמיהם במ", ונאמר באוב וידעוני [ויקרא כ' כז'] "ואיש או אשה כי יהיה בהם אוב או ידעני מות יומתו באבן ירגמו אתם דמיהם במ", מה להלן כשנאמר "דמיהם במ" נהרגים בסקילה, אף כאן נהרגים בסקילה.

תלמוד לומר [דברים כג' יח'] "לא יהיה קדש [מזומן למשכב זכור] מבני ישראל" (14).

ואומר, [מלכים א' יד' כד']: "וגם קדש היה בארץ, עשו ככל התועבות הגוים אשר הוריש וגו'" (15).

ב-דן מקשה הברייתא: עונש שמענו, אזהרה מניין (11)?

דברי רבי ישמעאל.

רבי עקיבא אומר: אינו צריך פסוק נוסף לאזהרת הנרבע (16).

תלמוד לומר [ויקרא יח' כב']: "ואת זכר לא

אך במשכב זכר, כיון שהנשכב אינו נהנה, צריך אזהרה נפרדת גם לנשכב.

לא נלמד שום דין הנוגע למשכב זכר.

14. ואם תאמר, מנין ש"קדש" עוסק בנרבע, דלמא כונתו לרובע?

אך יעויין בתוספות (לקמן עג' א' ד"ה הרי זה) שפרשו: "הרי זה בא ללמד ונמצא למד", פירוש "ונמצא אף למד", דהא ללמד נמי אתא, שהרי למדנו מפסוק זה לחייב העראה בזכור. (כדלקמן נה' א' "המערה בזכור "משכבי אשה" כתיב ביה").

רש"י תרץ: לומדים מ"תועבה" האמור במשכב זכר, "תועבה עשו שניהם", שאין חילוק בתועבת משכב זכר בין השוכב לנשכב. וכיון שכפסוק הבא נזכר "קדש היה בארץ, עשו ככל התועבות", למדנו ש"קדש" מתיחס לשוכב ולנשכב.

11. שהרי קיימא לן, "לא ענש הכתוב אלא אם כן הזהיר". (עיין לקמן נו' ב').

היד רמ"ה תרץ: לומדים "קדש" דומיא ד"קדשה", מה קדשה בנשכבת, אף קדש בנרבע.

12. אך עונש לנשכב כתיב בהדיא בקרא "תועבה עשו שניהם, מות יומתו"..

15. מהפסוק הנוסף למדנו ש"קדש" עוסק במשכב זכר. כיון שנאמר בו "תועבה", ואף במשכב זכר נאמר [ויקרא כ' יג'] "תועבה עשו שניהם". רש"י.

13. רש"י בכריתות (ג' א' ד"ה דאמר רבי אבהו) הקשה: מדוע רק במשכב זכר הגמרא מחפשת אזהרה גם לנשכב, ואילו בשאר העריות לא מצאנו אזהרה כי אם לשוכב?

16. הר"ן הקשה, לדעת רבי עקיבא, מדוע נכתב "לא יהיה קדש", הרי אינו צריך פסוק זה לאזהרה על משכב זכר?

ותרץ: בשאר העריות, כיון שגם האשה הנשכבת נהנית ממעשה העבירה, קרינא בה "ונכרתו הנפשות העושות". כלומר, מעשה העבירה מתיחס בשוה לשוכב ולנשכבת.